

Има ли демократија смисла на Западу? Овом питању сам посветио максималну пажњу јер сматрам да од тога зависи понашање и унос исте у друге државе и друге системе... Али када бих рекао оно шта западне земље „нама раде“ за неке демократске постулате попут референдума, запитам се откуд толико политике и зашто се тај дио демократије константно гуши од међународне заједнице према државама које желе да га искористе као своје легитимно право? Није да сада потенцирам причу на Републици Српској и једном ентитету који је далеко ефикаснији од Федерације или ако хоћете државе БиХ, у коме се на сваки спомен „референдума“ ствара клима неповјерења и непријатељства.

С тим у вези подвукао сам једну паралелу на недавни иступ краљице Елизабете Друге која је премијеру Велике Британије Дејвиду Камерону отворено изразила забринутост због дешавања у савезној Шкотској и бојазни према шкотској власти о одржавању референдума за независност најкасније до 2015. године. Као кнедла у грлу Камерону стоји актуелни шкотски премијер Алекс Салмонд који је то најавио још од када је био у опозицији, а сада повучен подршком народа и освајањем избора вјероватно хоће да реализује историјски циљ Шкотске и да је уведе у нову еру функционисања и међународног промовисања.

Схватам да је то питање јако осјетљиво и да се вјероватно иза кулиса воде жестоке битке, али у јавности се пласирају изразито помирљиви тонови који изискују некакву врсту „непромишљене реакције“. Лондон као да жели демократију да доживи управо на овај начин „да се Шкоти опредјеле у вези своје будућности“, међутим није ли посреди притајни судар у вези британске круне и имовине? Да ли је материјални облик јачи од цијелокупне монархије која траје од 1707. године?

Салмонд је прије двије године објавио тзв. Бијелу књигу „Ваша Шкотска, ваш глас“ у коме децидно објашњава разлоге дјеловања независне Шкотске и какве политичке и економске односе жели да гради са сусједном Енглеском, уз наравно клаузулу, добросусједски односи. Многи су острвски аналитичари прије мјесец дана постављали питање „Како Шкотска може да стекне независност када је уско везана за трговинску

размјену Лондона; Како може да опстане као независна држава јер ће је Енглеска изоловати; Настајаће низ проблема у поморској и копненој граници...“ и многа друга питања, а одговор је јасан – 5. маја Шкотски народ је изабрао и гласао за СНП Алекса Салмонда за којег су врло добро познати политички правци дјеловања. Шкоти су гласали идентично с оним инструментом којег Енглеска највише преферира – демократија и добили су десничарску власт која је за овакву Шкотску идеална. Шкотска национална странка је на изборима добила апсолутно повјерење грађана, а чији је резултат чак 65 попуњених мјеста у парламенту, а који броји 129 посланика. Остали су добили мизерну подршку која се испољава у следећим резултатима: Конзервативци 9, либерал демократе 4, лабуристи 29. Потпуна доминација деснице у Шкотској која је на овај начин широм отворила врата својој независности и поимањем самог Салмонда са историјским шкотским ликом и дјелом Вилијама Волиса.

Процес независности у новијем времену Шкотска је започела 1999. када је добила парламент и владу тадашњим споразумом о децентрализацији Велике Британије. Како то увијек бива, на политичкој сцени се појаве људи који желе да искористе праву прилику и на симболичан начин покрену питање даљег статуса. И сасвим коректно... што би земља, ако процјени да може бити стабилнија ако добије независност, била у некој унији земаља? Заправо, није ли довољно Шкотској три вијека под доминацијом краљице и монархије? Салмонду и његовим истомишљеницима (а који су сада у већини) је очигледно довољно. Зато и не чуди онај економски дио и показатељ који говори да је Шкотска у периоду 2008-2011 од експлоатације нафте из Сјеверног мора добила 32 милијарде евра. Хипотетички говорећи, Шкотска јесте држава, само је потребан тај формални дио у коме се озваничава независност.

Међутим, колико год то парадоксално звучало, Салмонд ме највише подсјећа на традиционалног Шкота који је ушао у анале историје борећи се свим средствима за независност Шкотске – Вилијама Волиса. У сер Волисово вријеме, Енглези су понижавали Шкоте, сматрали су их људима другог реда; необразованима; недораслима... кап која је прелила чашу била је наредба тадашњег енглеског краља Едуарда Првог да се Шкоти отсјеку од остатка свијета јер су се сматрали не цивилизованима и људима који немају морала. Шкотска је последице дуге репресије и окрутне политике Лондона изборила своју независност тек 1314. године у бици код Банкбурна.

Лондон мора да се помири са чињеницом да је Единбург добио нове станаре који се не слажу са политиком Краљевства и који желе да промовишу своје политичке циљеве. Потпуно нормално, а као водич могао је да послужи сам успон и пад Салмонда 2007. када је у ствари и покренуо цијелу причу о независности. Свијет је вишеполаран и тога требају бити свјесни у Лондону, посебно зато што су били највећа колонијална сила. Сав

Пише: Стефан Драгичевић
среда, 08 јун 2011 11:48

тај посао око референдума и све заврзламе нису од јуче, него је то један процес у коме је народ Шкотске рекао своје мишљење подржавши странку која се бори за идеале независности. Нико из Енглеске није могао да вјерује да СНП може освојити више од 10 посланичких мандата, а оно Салмонд добио 65 и потукао до ногу лабуристе и конзервативце! Од Салмондовога уласка у Единбург уста Лондона напосто су престала да клепетају, а помирљиве изјаве су довеле до толике политичке демократије да се једино краљица истински јавно брине за опстанак Велике Британије.

Фудбал као најзначајнија дјелатност на острву је постала арена за окршаје за навијаче и два најпознатија тамошња клуба „Селтик“ (већина десничара за овај клуб навија) и „Ренџерсе“ (либералисти „унионисти“) у коме су једни другима слали писма са лажно постављеним бомбама у жеку предизборне кампање.

Хоће ли земља гајди и вискија засјати у новом свијетлу и стећи толико прижељкивану независност у другој деценији 21. вијека? Да ли ће напост десница показати Европи да је либерална политика заснована на демократији суштинска глупост због које Европа плаћа цех опстанка нација јер све више имиграната насељава развијене државе које имају огрман природни прираштај?

Ако Алекс Салмонд успије у својој намјери, други Вилијам Волис не гине Шкотској, а исти онај Блер требао би да се запита шта је то урадио када је тако здушно прижељкивао и тражио независно Косово које приказује идентичну ситуацију на „стабилном острву“.